

«Barnevern – ettervern og kjøp av tjenester»

**Oppfølging av forvaltningsrevisjon for
Sarpsborg kommune**

1 Innhold

2	Innledning	4
3	Gjennomføring av undersøkelsen	5
3.1	Oppfølgingskriterier	5
3.2	Metode og datagrunnlag	6
4	Kommunes oppfølging av «Barnevern – Ettervern og kjøp at tjenester»	7
4.1	Bakgrunnen for vedtaket	7
4.2	Kulepunkt 1	7
4.2.1	Bakgrunn	7
4.2.2	Administrasjonens redegjørelse	7
4.2.3	Revisjonens vurderinger	7
4.3	Kulepunkt 2	7
4.3.1	Bakgrunn	7
4.3.2	Administrasjonens redegjørelse	8
4.3.3	Revisjonens vurderinger	8
4.4	Kulepunkt 3	8
4.4.1	Bakgrunn	8
4.4.2	Administrasjonens redegjørelse	8
4.4.3	Revisjonens vurderinger	9
4.5	Kulepunkt 4	9
4.5.1	Bakgrunn	9
4.5.2	Administrasjonens redegjørelse	9
4.5.3	Revisjonens vurderinger	9
4.6	Kulepunkt 5	9
4.6.1	Bakgrunn	9
4.6.2	Administrasjonens redegjørelse	10
4.6.3	Revisjonens vurderinger	10
4.7	Kulepunkt 6	10
4.7.1	Bakgrunn	10
4.7.2	Administrasjonens redegjørelse	10
4.7.3	Revisjonens vurderinger	11
4.8	Kulepunkt 7	11
4.8.1	Bakgrunn	11
4.8.2	Administrasjonens redegjørelse	11
4.8.3	Revisjonens vurderinger	12
4.9	Kulepunkt 8	12
4.9.1	Bakgrunn	12
4.9.2	Administrasjonens redegjørelse	12
4.9.3	Revisjonens vurderinger	12
4.10	Kulepunkt 9 og 10	13
4.10.1	Bakgrunn	13

4.10.2	Administrasjonens redegjørelse	13
4.10.3	Revisjonens vurderinger	13
4.11	Kulepunkt 11 og 12	14
4.11.1	Bakgrunn	14
4.11.2	Administrasjonens redegjørelse	14
4.11.3	Revisjonens vurderinger	14
4.12	Kulepunkt 13	15
4.12.1	Bakgrunn	15
4.12.2	Administrasjonens redegjørelse	15
4.12.3	Revisjonens vurderinger	15
4.12.4	Kulepunkt 14 og 15	15
4.12.5	Bakgrunn	15
4.12.6	Administrasjonens redegjørelse	16
4.12.7	Revisjonens vurderinger	16
5	Konklusjon	17
6	Dokumentliste	18
6.1	Relevante dokumenter	18

2 Innledning

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 fastslår at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Østfold kommunerevisjon (ØKR), i dag Østre Viken kommunerevisjon (ØVKR), gjennomførte forvaltningsrevisjonen «Barnevern – ettervern og kjøp av tjenester» i Sarpsborg kommune i 2019. Rapporten fra revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i PS 19/44 den 17.12.2019, og i bystyret i sak 4/20 den 27.02.2020. Bystyret vedtok i saken at vedtaket skulle følges opp med en oppfølgingsrapport levert av revisjonen. Oppfølgingsrapporten skal behandles av kontrollutvalget og bystyret.

Revisjonen vil takke administrasjonen for godt samarbeidet i forbindelse med gjennomføring av oppfølgingsundersøkelsen.

3 Gjennomføring av undersøkelsen

3.1 Oppfølgingskriterier

Formålet med oppfølgingsundersøkelsen er å kontrollere om kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjonsrapporten er fulgt opp.

Bystyret ba i vedtaket administrasjonen om å følge opp revisjonsrapportens anbefalinger. I denne oppfølgingsrapporten beskrives det hvordan vedtaket er arbeidet med av kommunen, og revisjonen gjør en vurdering av i hvilken grad administrasjonen har fulgt opp vedtaket.

Bystyret i Sarpsborg kommune fattet følgende vedtak i sak 04/20:

«Bystyrets vedtak

1. Bystyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Barnevern – ettervern og kjøp av tjenester» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de 15 anbefalingene som fremkommer av rapporten. Herunder skal kommunen:

- definere hva som er i *god tid* i sine prosedyrer, jf. ny praksis på å informere ungdommen allerede i 15-16 års alder.
- i større grad sikre kontinuiteten i oppfølgingen av ungdommer over 18 år, ved for eksempel mer utstrakt bruk av saksbehandler to i møtet med ungdommene.
- implementere punktet i sin *Prosedyre – Ettervern*, om at samtykke fortrinnsvis skal dokumenteres skriftlig.
- fullføre og implementere de nye kriteriene for utarbeidelse av en individuell plan
- fullføre og implementere ny rutine for oppfølging av ungdommer bosatt i andre kommuner
- følge opp arbeidet med å evaluere tiltaksplaner
- implementere egen rutine *Prosedyre – Ettervern* på området som omhandler det å ta kontakt med ungdom, som har takket nei til tiltak ett år etter at alle tiltak er avsluttet, for å høre om de nå likevel ønsker å motta tiltak
- sørge for at alle vedtak, også vedtak om opphør av tiltak, angir hva som er ungdommens synspunkt, hvilken vekt barnets mening er tillagt og hvordan ungdommens beste er vurdert
- fortsette å utvikle samarbeidet med NAV og sørge for bedre kunnskap om hverandre
- vurdere å etablere samhandlingsrutiner med NAV på et bredere grunnlag enn boligveiledning
- etablere et helhetlig internkontrollsystem som omfatter ettervernområdet, og som sikrer at regelverket på ettervernsområdet etterleves
- sørge for at internkontrollsystemet kan dokumenteres, er oppdatert eller tilgjengelig på ettervernområdet
- utarbeide en oversikt over de områdene hvor det er fare for manglende oppfyllelse av regelverket (risikovurdering)
- implementere de nye malene for avtaler med private aktører
- implementere prosedyren for oppfølgingen av private aktører

2. Bystyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at bystyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Bystyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter bystyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til bystyret».

I dette vedtaket ble revisjonens anbefalinger omformulert fra anbefalinger (bør) til *skal* punkter. I denne oppfølgingsrapporten beskrives det hvordan anbefalingene er arbeidet med, og revisjonen gjør en vurdering av i hvilken grad administrasjonen har fulgt opp anbefalingene.

3.2 Metode og datagrunnlag

Revisjonen ba i en e-post til kommunedirektøren datert 19.04.2021 om en redegjørelse for hvilke tiltak som er iverksatt som følge av bystyrets vedtak. Revisjonen ba også om at eventuelle iverksatte tiltak dokumenteres, for eksempel ved at utarbeidede rutiner, kartlegginger, referater eller lignende dokumentasjon ble lagt ved redegjørelsen. Kommunen sendte over en besvarelse og dokumentasjon til revisjonen på Altinn den 29.04.21.

Revisjonen sendte og en forespørsel med oppfølgingsspørsmål til kommunen datert den 21.06.21 og fikk svar fra kommunen 01.07.21. Revisjonen har basert vurderingene i denne rapporten på kommunens redegjørelse og dokumentasjon.

Videre har kommunedirektøren hatt anledning til å uttale seg om denne oppfølgingsrapporten før behandlingen i kontrollutvalget i Sarpsborg kommune.

4 Kommunes oppfølging av «Barnevern – Ettervern og kjøp av tjenester»

4.1 Bakgrunnen for vedtaket

Østfold kommunerevisjon, i dag Østre Viken kommunerevisjon, gjennomførte forvaltningsrevisjonen «Barnevern – ettervern og kjøp av tjenester» i 2018/2019. Dette kapitlet gjør rede for, i 15 kulepunkter, bakgrunnen for de originale vedtakene, administrasjonens redegjørelse for oppfølging av vedtakene og revisjonens vurdering av gjennomføringen.

4.2 Kulepunkt 1

4.2.1 Bakgrunn

Fra revisjonsrapporten kom det frem at barneverntjenesten i Sarpsborg har hatt et økt fokus på å informere ungdommer om retten til ettervern. Det ble videre etablert på revisjonstidspunktet en ny praksis for å informere ungdommer om ettervern allerede fra 15-16 års alder. Målet med denne praksisen var å skape forutsigbarhet og en god overgang til voksertilværelsen. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 1:

- **definere hva som er i god tid i sine prosedyrer, jf. ny praksis på å informere ungdommen allerede i 15-16 års alder.**

4.2.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at prosedyren for ettervern er endret i etterkant av revisjonen ved at det er presisert at ungdom skal informeres ved 15-16 års alder og at det skal komme en senere påminnelse ved 17 ½ år.

Revisjonen har fått oversendt den nye prosedyren for ettervern «PROSEDYRE – Ettervern» som gjelder fra 01.01.2021. I den er det definert at barnevernet skal informere om ettervern første gang ved 15-16 års alder og andre gang ved 17 ½ ved at det kalles inn til en samtale.

4.2.3 Revisjonens vurderinger

Basert på denne prosedyren finner revisjonen at kommunen har definert hva som er *i god tid* i sine interne rutiner. Revisjonen vurderer dermed at kommunen har fulgt opp vedtakets kulepunkt 1.

4.3 Kulepunkt 2

4.3.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten i stor grad innhentet informasjon om ungdommens situasjon og behov før det ble fattet vedtak om hjelpetiltak etter fylte 18 år. Det forelå imidlertid enkeltsaker der ungdommer ikke hadde blitt fulgt opp i overgangen til voksertilværelsen. Revisjonen fant at barneverntjenesten i liten grad hadde etablert et system som sikret kontinuiteten,

relasjonen og tilliten i samhandlingen med ungdommene ved for eksempel lengere fravær eller bytte av saksbehandler. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 2:

- **i større grad sikre kontinuiteten i oppfølgingen av ungdommer over 18 år, ved for eksempel mer utstrakt bruk av saksbehandler to i møtet med ungdommene.**

4.3.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at kontinuitet i oppfølging med ungdom sikres ved at saksbehandler 2 oppnevnes og gjøres aktiv ved lengre fravær. Videre informerer kommunen om at avdelingsleder til enhver tid har ansvar for å prioritere ressursbruken. Revisjonen finner i «PROSEDYRE – Ettervern» nå et punkt som omtaler sikring av kontinuitet. Dette punktet var ikke tilstede i den gamle versjonen av rutinen som revisjonen fikk oversendt under revisjonen 2019. I dagens punk står det:

«Med denne bakgrunn skal det etterstrebtes at det oppnevnes en saksbehandler 2 som både har/får kjennskap til ungdommens bakgrunn, som har møtt ungdommen og som kan ta over ansvaret ved lengre fravær hos saksbehandler 1.»

I dette ligger det at det skal etterstrebtes å oppnevne en saksbehandler to, men at dette ikke er et eksplisitt krav i rutinen.

4.3.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen vurderer at kommunen har fokus på å sikre kontinuitet i sitt arbeid med ettervern. Videre har revisjonen ikke undersøkt om denne prosedyren blir fulgt i praksis, men vurderer på bakgrunn av oversendt dokumentasjon og kommunens uttalelse at kommunen har fulgt opp kulepunkt 2 som innebærer å i større grad sikre kontinuitet for ungdommer over 18 år.

4.4 Kulepunkt 3

4.4.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten gjorde en vurdering av om ungdommen skal motta, videreføre og/eller motta andre hjelpetiltak etter at ungdommen fyller 18 år. Barneverntjenesten innhentet samtykke fra ungdommen før hjelpetiltak ble iverksatt. Samtykke var imidlertid i liten grad skriftliggjort. Barneverntjenesten hadde ikke på det tidspunktet implementert punktet om skriftlig samtykke i sin «PROSEDYRE – Ettervern». For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 3:

- **implementere punktet i sin Prosedyre – Ettervern, om at samtykke fortrinnsvis skal dokumenteres skriftlig.**

4.4.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at punktet om skriftlig samtykke skal være implementert og at dette følges opp av den enkelte avdelingsleder i den enkelte sak. I dag fremkommer det av «PROSEDYRE – Ettervern» i punkt 5.3 at «Innhent fortrinnsvis skriftlig samtykke».

4.4.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen vurderer at kommunen har fulgt opp arbeidet med å fortrinnsvis innhente skriftlig samtykke om ettervern, kulepunkt 3 og arbeider aktivt med å implementere det. Denne vurderingen bygger kun på oversendte dokumenter, og revisjonen har ikke evaluert faktisk praksis.

4.5 Kulepunkt 4

4.5.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten samhandlet med andre instanser der ungdommen hadde behov for mer enn én tjeneste. Barneverntjenesten hadde derimot ikke konkretisert kriterier for når det burde utarbeides en individuell plan. Arbeidet med dette var igangsatt på revisjonstidspunktet. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 4:

- **fullføre og implementere de nye kriteriene for utarbeidelse av en individuell plan**

4.5.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at iverksatt prosedyre ivaretar kravet om individuell plan og alle ansatte er ansvarlig for å arbeide i tråd med prosedyren. Videre informerer kommunen om at avdelingsleder påser at barn/unge som har rett til Individuell plan får det.

Revisjonen har videre fått oversendt «Prosedyre - Individuell plan» som er gyldig fra 01.01.2020. Dette er en ny prosedyre for individuell plan som siterer barnevernslovens § 3-2 a, som omhandler barnevernets plikt til å utarbeide en individuell plan. Denne prosedyren inneholder og fire operasjonaliserte vilkår for når og hvordan en individuell plan skal utarbeides.

4.5.3 Revisjonens vurderinger

Basert på kommunens uttalelse og oversendte dokumentasjon vurderer revisjonen at barnevernet har fullført og implementert de nye kriteriene for utarbeidelse av en individuell plan. Revisjonen vurderer at kulepunkt 4 er fulgt opp. Revisjonen har ikke kontrollert barnevernets faktiske praksis.

4.6 Kulepunkt 5

4.6.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at ansatte i barneverntjenesten opplevde at det var en utfordring å følge opp ungdom med krav om ettervern etter 18 år som bosetter seg i en annen kommune. Særlig var dette et problem der det var store geografiske avstander mellom barneverntjenesten og ungdommen. Barneverntjenesten informerte på revisjonstidspunktet om at arbeidet med å utarbeide en rutine for å følge opp ungdom som flyttet var igangsatt. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 5:

- **fullføre og implementere ny rutine for oppfølging av ungdommer bosatt i andre kommuner**

4.6.2 Administrasjonens redegjørelse

Barneverntjenesten informerer om at det ikke har blitt utarbeidet en egen prosedyre for oppfølging av ungdommer bosatt i andre kommuner, men at det fremkommer av andre rutiner at ansvaret for ungdommen ligger hos fraflyttingskommunen.

I «PROSEDYRE – Ettervern» fremkommer det at det er fraflyttingskommunen som har ansvar for å opprettholde tiltakene. Det fulle avsnittet lyder som følger:

«Ungdom som flytter - Dersom en ungdom i aldersgruppen 18-25 år som har tiltak etter barnevernloven flytter til en annen kommune, vil det i utgangspunktet være fraflyttingskommunen (eventuelt tidligere omsorgskommune) som er ansvarlig for å opprettholde tiltakene. Dette gjelder uavhengig av om ungdommen har vært under barnevernets omsorg eller om vedkommende kun har hatt hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4.»

4.6.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen finner at det fremgår hvem det er som har ansvar for ungdommen i prosedyren for ettervern, men at det ikke fremgår noe videre hvordan dette ansvaret skal utføres i praksis. Revisjonen vurderer dermed at barneverntjenesten ikke har fulgt opp kulepunkt 5. Denne vurderingen bygger på at kommunen ikke har fullført og implementert en ny rutine for hvordan ungdommer som er bosatt i andre kommuner og mottar ettervern skal følges opp i praksis.

4.7 Kulepunkt 6

4.7.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten utarbeidet tiltaksplaner for ungdom med krav og vedtak på ettervern etter 18 år, men at de ikke hadde full måloppnåelse på evaluering av tiltaksplanene, jf. egen prosedyre for evaluering. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 6:

- **følge opp arbeidet med å evaluere tiltaksplaner**

4.7.2 Administrasjonens redegjørelse

Barneverntjenesten informerer om at arbeidet med å evaluere tiltaksplaner følges opp på flere måter. Når det fattes vedtak om tiltak skal det utarbeides tiltaksplan. Tiltaksplanen skal så, ifølge barneverntjenesten, evalueres minimum to ganger i året. Før det vurderes nye vedtak/tiltak eller endringer i tiltaksplanen må tiltaksplanen evalueres. Barneverntjenesten opplyser om at denne evalueringen er en naturlig del av all saksbehandlingen knyttet til hjelpetiltak, også ettervern. Evalueringer er tema i månedlige saksveiledninger saksbehandler har med avdelingsleder, samt i andre drøftinger. Barneverntjenesten opplyser videre om at det sendes ut påminnelser knyttet til evaluering fra internkontrollansvarlig to ganger i året i forbindelse med rapportering.

Revisjonen ba videre barneverntjenesten om å gjøre rede for hvordan de lå an på måloppnåelse for evaluering av tiltaksplaner for barn og unge. Her opplyser kommunen om en gradvis forbedring på dette området i sin helhet. Barneverntjenesten opplyser om at de ikke har separate tall for evaluering av ettervern, men at de gjennomførte en manuell telling for å kunne svare revisjonen når det kom til evaluering av ettervernplaner for andre halvår 2020.

Tall fra kommunen på evaluering av tiltaksplaner:

Måloppnåelse på evaluering av tiltaksplaner for barn og unge	Måloppnåelse på evaluering av tiltaksplaner på ettervern
2018 2. halvår: 73 %	
2019 1. halvår: 82 %	
2019 2. halvår: 86 %	
2020 1. halvår: 83 %	
2020 2. halvår: 85 %	2020 2. halvår: 76 %

Barneverntjenesten har og sendt over dokumentasjon på «egenkontroll – ettervern» og «egenkontroll – hjelpetiltak». Disse dokumentene er basert på et tilfeldig utvalg.

4.7.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen ser basert på oversendt dokumentasjon at måloppnåelsen for oppfølging av tiltaksplaner for barn og unge har gått opp. Revisjonen antar at evaluering av ettervern inngår i det overordnede tallet fra kommunen og vurderer at kommunen følger opp arbeidet med å evaluere tiltaksplaner.

4.8 Kulepunkt 7

4.8.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten ga ungdommen mulighet til å ombestemme seg når ungdommen først hadde takket nei til tilbud om ettervern, og at barneverntjenesten forsøkte å opprettholde kontakten. Barneverntjenesten hadde imidlertid ikke implementert egen *Prosedyre – Ettervern* på området som handlet om det å ta kontakt med ungdom, som har takket nei til tiltak ett år etter at alle tiltak var avsluttet, for å høre om de har ombestemt seg og likevel ønsker å motta tiltak. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 7:

- **implementere egen rutine *Prosedyre – Ettervern* på området som omhandler det å ta kontakt med ungdom, som har takket nei til tiltak ett år etter at alle tiltak er avsluttet, for å høre om de nå likevel ønsker å motta tiltak**

4.8.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at de har iverksatt dette punktet ved tilføyelse i eksisterende prosedyre om ettervern. Informasjon om endring skal være gitt alle saksbehandlerne og avdelingslederne følger dette opp. Revisjonen finner videre at følgende tekst er satt inn i punktet om særlig om ungdom som ikke ønsker tiltak i «PROSEDYRE – Ettervern»:

«– For å sikre oppfølging av dette oppretter saksbehandler to huskelapper i fagsystemet, en til seg selv, og en til avdelingsleder, med frist ett år frem i tid.»

Revisjonen ser og at det er sendt ut en e-post til de ansatte med informasjon om tillegget til revisjonen for dette tilleggs punktet. Videre fremgår det av denne e-posten at avdelingslederne og saksbehandlerne må

hjelpen hverandre med å husk dette. Revisjonen ser og at i dokumentet «egenkontroll – ettervern» nå inneholder et punkt for å kontrollere om ungdommen har blitt kontaktet ett år etter.

4.8.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen finner at kommunen har gjort endringer i sin rutine for å følge opp arbeidet med å ta kontakt med ungdom som i første runde takker nei til ettervern for å se om de har endret mening. Dette er en manuell rutine der man legger en påminnelse om å ta kontakt inn i fagsystemet. Her finner revisjonen, basert på kommunens uttalelse, at det er et systematisk arbeid med ettervern for å sikre oppfølging, men at den manuelle rutinen krever løpende intern oppfølging. Revisjonen vurderer basert på oversendt dokumentasjon og uttalelse at kulepunkt 7 er fulgt opp.

4.9 Kulepunkt 8

4.9.1 Bakgrunn

Barneverntjenesten fatter vedtak om rett til hjelpetiltak i ettervernet og vedtak om opphør av tiltak. Disse vedtakene følger forvaltningslovens bestemmelser. Revisjonen fant på revisjonstidspunktet at vedtak om opphør av tiltak ikke alltid anga hva som er ungdommens synspunkt, hvilken vekt barnets mening var tillagt og hvordan ungdommens beste hadde blitt vurdert. Ungdommen fikk på det opprinnelige revisjonstidspunktet tilbud om ettervern til de var 23 år. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 8:

- **sørge for at alle vedtak, også vedtak om opphør av tiltak, angir hva som er ungdommens synspunkt, hvilken vekt barnets mening er tillagt og hvordan ungdommens beste er vurdert**

4.9.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at malen for vedtak, både opphør og iverksettelse inkluderer punktet «barnets/ungdommens synspunkt», det foreligger videre hjelpetekst om at det skal fremkomme hvordan barnets/ungdommens mening er tillagt vekt og hvordan barnets/ungdommens beste er vurdert. Videre opplyser kommunen om at avdelingsleder returner saker til saksbehandler dersom dette likevel skulle mangle.

Revisjonen kan se i mal «vedtak avslutning» som er en mal for melding om enkeltvedtak at den inneholder et punkt om begrunnelse som inneholder, i samsvar med kommunens redegjørelse, et punkt der man skal gjøre rede for ungdommens synspunkt, vekten dette har blitt ilagt og hvordan ungdommens beste er vurdert. Imidlertid er ikke lovhjemmelen i dette dokumentet oppdatert med teksten om at retten til ettervern nå er til 25 års alder, ny § 1-3 i barnevernloven.

4.9.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen vurderer basert på oversendt dokumentasjon og kommunens uttalelse at kulepunkt 8 er fulgt opp. Revisjonen har ikke kontrollert barnevernets praksis på feltet.

4.10 Kulepunkt 9 og 10

4.10.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten samarbeider med andre aktuelle instanser, men at samarbeidet med NAV kunne bli bedre. Denne konklusjonen bygget på at det i liten grad forelå dokumenterte samarbeids- eller samhandlingsrutiner/-avtaler, bortsett fra på området boligveiledning.

Revisjonen konkluderte også med at instansenes kunnskap om hverandres ansvarsområder, arbeidsmåter og oppgaver kunne bli bedre. Videre fant revisjonen at barneverntjenesten samarbeidet med andre sektorer og forvaltningsnivåer, både systembasert og individbasert. Videre deltok barneverntjenesten i det overordnede planleggingsarbeidet, men var ikke en synlig del av det overordnede planarbeidet på for eksempel oppvekstområdet. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 9 og 10:

- **fortsette å utvikle samarbeidet med NAV og sørge for bedre kunnskap om hverandre**
- **vurdere å etablere samhandlingsrutiner med NAV på et bredere grunnlag enn boligveiledning**

4.10.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen opplyser i forbindelse med kulepunkt 9 at samarbeidet med NAV er bedret gjennom at det skal legges en plan på faste samarbeidsmøter på ledernivå. Her skal det være gjennomført ett møte. Videre opplyser kommunen at de på grunn av situasjonen med Covid-19 ikke har gjennomført samarbeidsmøtene den siste perioden. De opplyser videre om at dette er et arbeid som gjenopptas og at det skulle bli gjennomført et nytt samarbeidsmøte 30.06.21.

Barneverntjenesten opplyser videre i forbindelse med kulepunkt 10, at det er vurdert om man skal etablere ytterligere samarbeidsrutiner. Kommunen opplyser at de med bakgrunn i samarbeidet beskrevet over, samt offentlige retningslinjer rundt samhandling mellom NAV og barneverntjenesten har besluttet at det ikke er behov for å utvikle ytterligere samhandlingsrutiner lokalt.

4.10.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen kan se av oversendt referat at det siste avholdte møtet mellom barneverntjenesten og NAV var 26.11.2018. Nå har barneverntjenesten tatt opp dette arbeidet igjen siden de har avtalt et samarbeidsmøte med NAV igjen. Revisjonen anser dermed arbeidet med kulepunkt 9 som påbegynt, men ikke ferdigstilt, siden det ikke har blitt gjort noe substansielt på dette punktet siden revisjonstidspunktet.

Når det kommer til kulepunkt 10, opplyser barneverntjenesten at de har gjennomført en vurdering av behovet for ytterligere rutiner for samhandling med NAV. Det er vår vurdering at kulepunkt 10 er fulgt opp. Vi legger her til grunn kommunens uttalelse.

4.11 Kulepunkt 11 og 12

4.11.1 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet konkluderte revisjonen med at det ikke var etablert et helhetlig internkontrollsystem for å sikre at regelverket på ettervernsområdet ble etterlevd. Videre ble det konkludert med at internkontrollsystemet ikke kunne dokumenteres, og at det heller ikke var oppdatert eller tilgjengelig. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 11 og 12:

- **etablere et helhetlig internkontrollsystem som omfatter ettervernområdet, og som sikrer at regelverket på ettervernsområdet etterleves**
- **sørge for at internkontrollsystemet kan dokumenteres, er oppdatert eller tilgjengelig på ettervernområdet**

4.11.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen opplyser at arbeidet knyttet til utviklingen av internkontrollen, kulepunkt 11, er pågående. De opplyser å ha gjennomført en risikoanalyse som blant annet omhandler tjenestekvalitet på ettervernsområdet. Kommunen opplyser om at det med utgangspunkt i denne vil utarbeides verktøy til egenkontroll. Videre har kommunen sendt over dokumentasjon på gjennomført egenkontroll på ettervern, hjelpetiltak og oppfølging av private aktører. Kommunen informerer videre om at ettervern går under kategorien hjelpetiltak.

Når det kommer til kulepunkt 12, opplyser kommunen om at dette er et kontinuerlig arbeid og at endringer gjøres tilgjengelig for alle ansatte i barneverntjenesten fortløpende og ved påminnelse via e-post. Videre har kommunen utarbeidet et årshjul for revidering av prosedyrer. Kommunen opplyser at dokumentasjonen på internkontroll nå ligger inne på RiskManager¹ under virksomhet barnevern og at ulike grupper har tilgang til dokumentasjonen. Videre opplyser barneverntjenesten at alle ansatte har lesertilgang.

4.11.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen kan se at det er gjennomført internkontroll på ettervernsområdet der ansatte og ansvarlige har tilgang. Videre kan revisjonen se at kommunen har gjennomført egenkontroll på oppfølging av private aktører, hjelpetiltak og ettervern. Ved den forrige revisjonen hadde ikke kommunen opprettet og organisert denne dokumentasjonen i RiskManager. I dag er dette systemet tatt i bruk og de ansvarlige er lagt inn i systemet og det er gjennomført egenkontroller på ettervernsområdet. Videre ser revisjonen at dokumentasjonen knyttet til internkontroll nå i større grad kan dokumenteres, dokumentene er oppdaterte og tilgjengelige for de relevante ansatte ifølge kommunens uttalelse. Det er revisjonens vurdering, basert på kommunens uttalelse og oversendte dokumenter, at kulepunkt 11 og 12 er fulgt opp og arbeides med fortløpende.

¹ RiskManager er et elektronisk kvalitetssystem som støtter virksomheten med kvalitets- og styringsprosesser, avvikshåndtering, varslinger og risikovurderinger.

4.12 Kulepunkt 13

4.12.1 Bakgrunn

I forvaltningsrevisjonsrapporten fant revisjonen at det ikke var utarbeidet en oversikt over de områdene hvor det er fare for manglende oppfyllelse av regelverket (risikovurdering). Dette var et resultat av at det heller ikke var etablert et helhetlig internkontrollsystem som diskutert ovenfor. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 13:

- **utarbeide en oversikt over de områdene hvor det er fare for manglende oppfyllelse av regelverket (risikovurdering)**

4.12.2 Administrasjonens redegjørelse

Barneverntjenesten opplyser om at det er gjennomført en risikovurdering på tjenestekvalitetsområdet. Videre utdyper barneverntjenesten, på forespørsel fra revisjonen, at arbeidet med risikovurderingen på det første oversendelsestidspunktet til revisjonen ikke var fullført og sendte over en nyere versjon av risikovurderingen til revisjonen på et senere tidspunkt. Barneverntjenesten opplyser om at de tiltakspunktene som ikke er fylt ut i den nyeste versjonen ikke skulle fylles inn. Videre opplyser de om at de arbeider med tiltak og at dette kan påvirke fremtidig risiko.

4.12.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen fikk først oversendt et dokument som heter «Detaljert Risikorapport tjenestekvalitet» på 76 sider og senere «Detaljert Risikorapport» på 114 sider. Sistnevnte er en nyere versjon av dokumentet og er mer utfyllende enn den første som ble oversendt. Dette dokumentet er en risikovurdering for perioden 2020-2023.

Revisjonen kan se basert på to runder med oversendelser og kommunens svar at det arbeides med å utarbeide en oversikt over områder der det er fare for manglende oppfyllelse av regelverket. Dette arbeidet er synlig i den oversendte risikovurderingen og revisjonen kan se at det har blitt arbeidet mye med risikovurderingen det siste året. Revisjonen finner at det i dag er utarbeide en oversikt over de områdene hvor det er fare for manglende oppfyllelse av regelverket. Risikovurderingen inneholder en oversikt over disse områdene og selv om kommunen ikke har gjort en ny vurdering av risiko etter tiltak på alle områder, er det noe kommunen jobber aktivt med og barneverntjenesten har i dag oversikt over risikoområdene. Revisjonen vurderer at kulepunkt 13 er fulgt opp.

4.12.4 Kulepunkt 14 og 15

4.12.5 Bakgrunn

På revisjonstidspunktet fant revisjonen at barneverntjenesten for det meste kjøper tjenester som avlastning, kartlegging og veiledning. Disse var i stor grad fra enkeltpersonforetak. Videre fant revisjonen at barneverntjenesten ikke brukte private aktører til oppgaver som innebar en myndighetsutøvelse.

Revisjonen fant videre at barneverntjenesten i for liten grad sørget for tilfredsstillende oppfølging og kontroll av aktørene og tjenestene som blir levert. Barneverntjenesten hadde imidlertid utarbeidet nye maler for avtaler med private aktører og en prosedyre for oppfølgingen av private aktører på

revisjonstidspunktet. Disse var i prosess med å implementeres. For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende:

Kulepunkt 14 og 15:

- **implementere de nye malene for avtaler med private aktører**
- **implementere prosedyren for oppfølgingen av private aktører**

4.12.6 Administrasjonens redegjørelse

Kommunen informerer om at kulepunkt 14 og 15 er iverksatt. Videre oversendte de den siste utfylte avtalen med en privat aktør som de hadde inngått. Barneverntjenesten opplyser også at det er besluttet å gjennomføre egenkontroll med private aktører en gang i året og at den forrige kontrollen var i september 2020.

4.12.7 Revisjonens vurderinger

Revisjonen ser at den nye malen for avtale med private aktører er tatt i bruk ved at kommunen har oversendt en utfylt versjon av kontrakten. Revisjonen vurderer dermed med at barneverntjenesten har fulgt opp kulepunkt 14 og implementert de nye malene.

Revisjonen ser basert på dokumentet om egenkontroll på dette området at egenkontroll er gjennomført og avvik på området er avdekket. Revisjonen vurderer med at prosedyren for oppfølging av private aktører er implementert og at barneverntjenesten har fulgt opp kulepunkt 15.

5 Konklusjon

Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak 04/20 den 27.02.2020 er fulgt opp. Revisjonen har konkludert med at 13 av 15 kulepunkter er fulgt opp, ett er påbegynt og at ett ikke er fulgt opp.

Kommunen bør videre fokusere på å:

- **Kulepunkt 5:** fullføre og implementere ny rutine for oppfølging av ungdommer bosatt i andre kommuner
- **Kulepunkt 9:** fortsette å utvikle samarbeidet med NAV og sørge for bedre kunnskap om hverandre

Østre Viken Kommunerevisjon IKS
Rolvøy, 31.08.2021

Bjørnar Bakker Eriksen
Oppdragsansvarlig revisor

Kaia Andrea Sølverød
Forvaltningsrevisor

6 Dokumentliste

6.1 Relevante dokumenter

- a) Redegjørelse for oppfølging fra kommunen, datert 29.04.2021 og 29.06.2021 (vedlagt).
 - Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt Barnevern - ettervern og kjøp av tjenester
 - Svar oppfølgingsspørsmål til oppfølging av forvaltningsrevisjon Barnevern kjøp av tjenester

- b) Andre relevante dokumenter
 - Avtale private aktører
 - Detaljert Risikoreport tjenestekvalitet
 - ETTERVERN PROSEDYRE – Ettervern
 - Kopi av Egenkontroll - ettervern mal
 - Kopi av Egenkontroll - hjelpetiltak mal
 - Mail - oppdatering prosedyre ettervern - når ungdommen takker nei
 - Mail - oppdatering prosedyre ettervern
 - PROSEDYRE - Hjelpetiltak i hjemmet - med samtykke
 - Prosedyre - Individuell plan
 - Prosedyre - Oppfølging av private aktører
 - PROSEDYRE - Tiltaksplan barnets plan og evaluering
 - Referat samarbeidsmøte barnevern og NAV
 - Vedtak 18 år
 - Vedtak avslutning
 - Avtale privat aktør
 - Detaljert Risikoreport (8)
 - Kopi av Egenkontroll - ettervern april 2021
 - Kopi av Egenkontroll - hjelpetiltak april 2021
 - Kopi av Egenkontroll oppfølging av private aktører - september 2020
 - Årshjul internkontroll

ØSTRE VIKEN KOMMUNEREVISJON IKS
Råkollveien 103
1664 ROLVSØY

Deres ref.:

Vår ref.:
18/07597-43

Dato:
30.08.2021

Oversendelse av høringsutkast til oppfølgingsrapport «Barnevern – ettervern og kjøp av tjenester» - kommunedirektørens uttalelse

Kommunedirektøren takker for en grundig oppfølgingsrapport av anbefalingspunktene fra revisjonen Barnevern – ettervern og kjøp av tjenester behandlet i bystyret 27.02.20.

Kommunedirektøren er fornøyd med at oppfølgingen av punktene er jobbet godt med og at det er etablert systemer/rutiner for å håndtere de ulike temaene. Revisjonen nevner 2 punkter som kommunen fortsatt må fokusere på;

- Kulepunkt 5: fullføre og implementere ny rutine for oppfølging av ungdommer bosatt i andre kommuner
- Kulepunkt 9: fortsette å utvikle samarbeidet med NAV og sørge for bedre kunnskap om hverandre

Kommunedirektøren mener samarbeid er viktig og samarbeidet mellom Barnevernet og NAV er særdeles viktig. Samarbeid i form av avtalte møter mellom NAV og Barnevernet kom i gang igjen fra 30.6.21 og neste møte på ledernivå er planlagt tidlig september 2021. Det jobbes med informasjonsutveksling, besøke hverandres virksomheter hvor ansatte er med og legge planer for det videre samarbeidet både når det gjelder ettervern, men også rundt barnefamilier.

Det jobbes videre med punkt 5 for å følge opp dette på en god måte.

Kommunedirektøren vil takke for godt samarbeid i denne oppfølgingen.

Med hilsen

Turid Stubø Johnsen
Kommunedirektør
Dette brevet er signert elektronisk

Ida Marie Odsæter/Virksomhet stabstjenester

Saksbehandler: Ellinor Andreassen, Kommuneområde helse og velferd